

**KOTOUTUMISOHJELMAA
KUVAAVA ASIAKIRJA**

Kunta:	Paimio
Kunnassa kotoutumisohjelmaa koordinoiva taho:	Hallintopalvelut/ maahanmuuttajapalvelut
Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan yhteishenkilö ja yhteystiedot:	Maahanmuuttokoordinaattori Tiia-Mari Tiittanen +358 40 842 8766 tiia-mari.tiittanen@kaarina.fi
Kotoutumisohjelman laatimiseen osallistuneet yhteistyökumppanit:	Turun työllisyysalue, Silta - Vastaanottokeskuksesta kotiin -hanke
Kotoutumisohjelman laadinnan prosessi ja viestintä:	Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan lisäksi kunta tuottaa selkokielisen ja visuaalisen materiaalin kotoutuja-asiakkaan alkuvaiheen palvelupolusta. Materiaali toteutetaan monikielisesti. Materiaalia jaetaan laajasti sekä kunnan sisällä että ulkopuolelle, jotta kaikilla toimialoilla sekä yhteistyökumppaneilla on käsitys asiakkaan palvelupolusta. Materiaalia hyödynnetään myös asiakasviestinnässä, jotta asiakkaalle muodostuu selkeä kuva hänelle kuuluvista palveluista.
Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan käsittely- ja hyväksymisprosessi:	Kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja käsitelty Paimion kaupunginhallituksen kokouksessa päivämäärä 20.11.2024
Asiakirja laadittu:	12.11.2024
Asiakirja päivitetty:	

1 Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

Kuvaus palvelusta:

Asiakkuuteen tulevan henkilön osaaminen ja kotoutumisen tarve sekä mahdollinen monialaisten palveluiden tarve arvioidaan mahdollisuuksien mukaan heti ensimmäisellä tapaamisella tai asiointikerralla. Jos tämä ei ole mahdollista, palvelutarvetta voidaan kartoittaa tarkemmin seuraavilla asiointikerroilla.

Vastuutaho:

Työvoimaan kuuluvan henkilön kohdalla osaamisen ja kotoutumisen palveluarviointi toteutetaan Turun työllisyysalueeseen kuuluvassa Paimion työllisyyspalveluissa. Työvoimapalveluissa toimii nimetty kotoutumispalveluista vastaava virkailija.

Työvoiman ulkopuolella olevien henkilöiden kohdalla osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi toteutetaan kunnan maahanmuuttokoordinaattorin toimesta, joka on kunnan kotoutumispalveluista vastaava virkailija. Mahdollisuuksien mukaan työvoimapalveluissa ja kunnassa toimivat virkailijat tekevät myös yhteistyötä arvioiden tekemisessä.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnit tehdään asiakkaan kanssa yhdessä lähitapaamisella. Arvioinnin tekemisessä hyödynnetään kulloinkin voimassa olevia kansallisia ohjeistuksia sekä mahdollisia lomakepohjia.

Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kohdalla tehdään yhteistyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) maahanmuuttaja-asiakkaiden sosiaalipalvelujen kanssa.

Yhteistyö:

Työnhakija-asiakkaita ja työvoiman ulkopuolella olevia asiakkaita palvelevat asiantuntijat voivat

keskustella asiakkaiden palvelutarpeista ja elämäntilanteista, ja suunnitella asiakkaille oikea-aikaiset ja mielekkäät palvelupolut. Yhteistyö hyvinvointialueen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa luo lisää mahdollisuuksia palvelutarpeen arvioinnin onnistuneeseen toteutukseen. Yhteistyötä tehdään työllisyyspalvelujen ja kunnan kotoutumispalvelujen välillä tiiviisti etenkin sellaisten henkilöiden kohdalla, jotka eivät ajantasaisesti kuulu työvoimaan mutta ovat lähitulevaisuudessa siirtymässä työelämään. Tällaisia ryhmiä ovat mm. 17-vuotiaat nuoret sekä kotivanhemmat, jotka ovat siirtymässä työelämään.

2 Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

Kuvaus palvelusta:

Työvoimapalveluissa kotoutumissuunnitelma laaditaan työnhakijana oleville kotoutumissuunnitelmaan oikeutetuille asiakkaille. Kotoutumissuunnitelmassa käydään läpi asiakkaan taustaa ja sovitaan esimerkiksi kielelliseen alkukartoitukseen osallistumisesta ja 1. mahdollisella kokoaikaisella kielikurssilla aloittamisesta. Kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia myös esimerkiksi työkokeiluun hakeutumisesta tai muusta työllistymistä edistävästä toimenpiteestä.

Työvoiman ulkopuolisille asiakkaille laaditaan kotoutumissuunnitelma maahanmuuttokoordinaattorin toimesta. Tällöin otetaan huomioon vahvemmin myös asiakkaan perheen kokonaistilanne. Kunnan palveluihin tutustuttaminen on tärkeää kotoutumista edistävää toimintaa.

Jos maahanmuuttajalla on monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa arvioitu olevan monialaista yhteistyötä ja työllisyys-, koulutus-, sosiaali-, terveys- tai muiden kotoutumista edistävien palveluiden yhteensovittamista edellyttävä palvelutarve, tehdään hänelle monialainen kotoutumissuunnitelma tarpeelliseksi katsottujen yhteistyötahojen kanssa.

Vastuutaho:

Työvoimaviranomainen vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työnhakijoille ja kunta vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille.

Työvoimaviranomainen, kunta ja hyvinvointialue laativat monialaiset kotoutumissuunnitelmat yhteistyössä.

Yhteistyö:

Työvoimapalveluiden työntekijä ja maahanmuuttokoordinaattori tekevät yhteistyötä etenkin pakolaistaustaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden kohdalla.

Työvoimapalveluissa tehtävään kotoutumissuunnitelman laatimiseen kutsutaan tarvittaessa mukaan maahanmuuttokoordinaattori, jotta asiakkaan tilannetta voidaan pohtia yhdessä.

3 Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

Kuvaus palvelusta:

Työllisyysalueella on suunnitelmissa toteuttaa yhteisiä hankintoja, sillä saman äidinkielen tai hyvin osaamansa kielen omaavia osallistujia on haastavaa saada tarpeeksi suuria ryhmiä kasaan kunnassa. Myös hybriditoteutuksia ja tulkkien käyttämistä on suunniteltu, jotta välimatkat eivät muodostu ongelmaksi. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio voidaan myös toteuttaa osittain tai kokonaan itseopiskeluna toimittamalla kotoutuja-asiakkaalle audiovisuaalista tai kirjallista materiaalia, jos omakielistä ryhmää ei saada kasaan, jos tulkkia ei löydy tai jos asiakkaan opiskelunvalmiuksien katsotaan mahdollistavan itseopiskelu.

Työllisyysalue tuottaa palvelun sekä työvoimaan kuuluville että työvoiman ulkopuolella oleville asiakkaille. Mikäli kunnassa on yhdellä kertaa yli 10 samaan kieliryhmään kuuluvaa työvoiman ulkopuolella olevaa palvelua tarvitsevaa kotoutujaa, arvioidaan kunnan mahdollisuudet järjestää monikielinen yhteiskuntaorientaatio kunnan omana palveluna. Oman palvelun tuottamisessa voidaan myös tehdä yhteistyötä lähikuntien kanssa.

Kunnassa on sekä työnhakija-asiakkaita että työvoiman ulkopuolella olevia asiakkaita, jotka

hyötyisivät monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta. Kaikki kohderyhmät eivät välttämättä hyödy täysin samoista sisällöistä ja toteutustavoista.

Kunnan suurimmat vieraskieliset kieliryhmät ovat ukraina, venäjä ja viro.

Monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman alkuvaiheessa asiakaspalveluprosessia tai asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Vastuutaho:

Työllisyysalue on vastuussa siitä, että työnhakija-asiakkaille on tarjolla yhteiskuntaorientaatiota. Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden palvelun järjestämisvastuu on kunnalla.

Yhteistyö:

Kotoutumiskoulutusten kanssa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä. Työllisyysalueen puitteissa vastuukunta Turku suunnittelee tarjoavansa yhteiskuntaorientaatiota työllisyysalueen kuntien asiakkaille.

Alkuvaiheessa kunta tekee monikielisen yhteiskuntaorientaation osalta tiivistä yhteistyötä Turun työllisyysalueen kanssa. Jatkossa yhteistyön tarpeellisuutta arvioidaan myös lähikuntien kanssa: Sauvo, Kaarina.

4 Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

Kuvaus palvelusta:

Kotoutumiskoulutukset on kilpailutettu ELY-keskuksen toimesta ja Turun työllisyysalueella käytetään jäljellä olevia optioita ainakin vuonna 2025. Lähipalveluissa työskentelevät työllisyyspalveluiden virkailijat ohjaavat asiakkaat kielelliseen alkukartoitukseen, jonka jälkeen koulutuksista vastaavien palveluiden virkailijat ohjaavat asiakkaat oikeisiin koulutusjonoihin. Kullakin työvoimapolitiisella koulutuksella on vastuuasiantuntija työllisyysalueen keskitetyissä palveluissa, joka tekee opiskelijavalinnat koulutukseen ja vastaa koulutukseen liittyvistä tapahtumista siellä olevien opiskelijoiden osalta. Asiakkaille lähetetään

kirjeellä kutsut kotoutumiskoulutukseen ja aloitusajankohdan lähestyessä kouluttaja on aloittajiin yhteydessä puhelimitse.

Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä vastaa kunta. Koulutuksen järjestämisessä huomioidaan asiakasryhmän erityistarpeet ja mahdollisuudet osallistua koulutukseen: esimerkiksi kotivanhempien kohdalla täysipäiväinen koulutus ei ole realistinen vaihtoehto.

Turun työllisyysalue vastaa työvoimaan kuuluvien asiakkaiden kielitaidon päättöttestauksesta.

Kielitaidon päättöttestaus tullaan toteuttamaan keskitetysti hankituissa kotoutumiskoulutuksissa koulutuksen päätteeksi.

Vastuutaho:

Työvoimakoulutuksina järjestettävistä kotoutumiskoulutuksista vastaavat tällä hetkellä Turun TAITO-koulutus, Galimatias Concept Oy, Spring House Oy ja Arffman Finland Oy. Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden kotoutumiskoulutukseen osallistuu Paimion opisto. Lisäksi kunta tekee yhteistyötä erilaisten vapaaehtoistoimijoiden ja kunnassa toimivien järjestöjen kanssa.

Yhteistyö:

Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden kotoutumiskoulutusta voidaan järjestää myös yhteistyössä naapurikuntien, kuten Sauvo ja Kaarina, kanssa. Lisäksi yhteistyötä voidaan tehdä ammattiopisto Livian kanssa, jonka jäsenenä Paimio on.

5 Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Kuvaus palvelusta:

Luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen on mahdollista osallistua omaehtoisina opintoina Turussa, jossa yleensä saadaan ryhmät kasaan syys- ja kevätlukukaudella alkaviksi.

Kunnassa toimii erilaisia vapaaehtoistoimijoita, jotka järjestävät suomen kielen iltakouluja maahanmuuttajataustaisille henkilöille.

Vastuutaho:

Omaehtoisena opiskeluna toteutettavaan luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen ohjataan työllisyyspalveluissa työnhakija-asiakkaat, joiden havaitaan tarvitsevan luku- ja kirjoitustaidon koulutusta. Yleensä asiakkaat ohjataan työllisyysalueella keskitetysti hankittuun kielelliseen alkukartoitukseen, mutta asiakkaan kertoessa täydestä luku- ja kirjoitustaidottomuudesta, voidaan hänet myös lähipalveluissa laittaa suoraan luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen jonoon Koulutusportti-järjestelmässä.

Kunnassa ei ole aiemmin ollut tarvetta palvelun järjestämiselle työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden osalta. Mikäli tarvetta jatkossa ilmenee, pyritään palvelu järjestämään yhteistyössä Turun työllisyysalueen kanssa.

Yhteistyö:

Kunta ja työllisyysalue tekevät yhteistyötä palvelun järjestämisessä tarpeen mukaisesti.

6 Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

Kuvaus palvelusta:

Kunnassa toteutetaan matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa kaikille maahanmuuttajille. Palvelua toteutetaan ilman ajanvarausta toimivalla ohjaus- ja neuvontapisteellä, jalkautumalla sekä toimimalla monikanavaisesti: puhelimitse, sähköpostitse, viestitse sekä sosiaalisessa mediassa.

Kotoutumiskoulutukseen, työllistymiseen, yrittäjyyteen ja muihin työvoimaan kuuluvien asiakkaiden palveluihin liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa Turun työllisyysalue.

Vastuutaho:

Ohjausta ja neuvontaa tarjoavat kunnassa sekä maahanmuuttajien ohjaaja että

maahanmuuttokoordinaattori. Turun työllisyysalueen tarjoamasta ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa Paimion työpalvelujen toimipiste.

Yhteistyö:

Palvelun järjestämisessä tehdään tiivistä yhteistyötä kunnan sisällä. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat työllisyyspalvelut, maahanmuuttajapalvelut sekä sivistystoimi. Lisäksi ohjauksessa ja neuvonnassa pyritään tekemään yhteistyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

7 Muut kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Kuvaus palvelusta:

Kunnassa toimii etsivä nuorisotyö, joka kiinnittää osaltaan huomiota myös maahanmuuttajataustaisiin nuoriin ja heidän saamiseen kunnan ja järjestöjen palvelujen piiriin. Tämä mahdollistuu mm. monikielisellä henkilökunnalla. Myös muissa nuorisotoimen palveluissa otetaan huomioon maahanmuuttajataustaiset nuoret esim. hyödyntämällä monikielisyyttä viestimisessä.

Paimiossa toimii neljä peruskoulua: Vistan yhtenäiskoulu antaa opetusta vuosiluokille 1-9 ja muut kolme koulua vuosiluokille 1-6. Näistä kouluista kahdessa on pitkät perinteet ja osaaminen Valmo-opetuksen järjestämisestä ja valmius sellaisen käynnistämiseen nopeallakin aikataululla on mahdollista. Niinä hetkinä kun kunnassa on vain yksittäisiä Valmo-oppilaita, järjestetään heidän opetuksensa yhteistyössä lähikuntien kanssa.

Kirjastossa maahanmuuttaja-asiakkaat on huomioitu mm. tuottamalla monikielistä materiaalia ja ohjeita kirjaston käyttöä koskien, hankkimalla kirjastoon eri kielisiä teoksia sekä tarjoamalla erilaisia näppäimistöjä tietokoneen käyttöön (esimerkiksi näppäimistö kyrillisellä kirjaimistolla). Myös kunnan kulttuuri- ja liikuntapalveluissa maahanmuuttaja-asiakkaat on huomioitu monikielisellä viestinnällä ja -ohjeistuksilla.

Kunnassa toimii erilaisia järjestöjä ja yhdistyksiä, jotka ovat omalta osaltaan pyrkineet madaltamaan maahanmuuttaja-asiakkaiden osallistumista heidän toimintaansa. Tätä on tehty esimerkiksi järjestämällä erilaisia Suomi-Ukraina -iltoja tai -retkiä.

Vastuutaho:

Kunnan maahanmuuttajapalvelut, sivistyspalvelut sekä viestintä. Alueella toimivat yhdistykset ja järjestöt.

Yhteistyö:

Kunnan sisällä tehdään yhteistyötä maahanmuuttajapalvelujen, sivistyspalvelujen sekä viestinnän kesken. Lisäksi kunnassa toimii järjestöparlamentti sekä seurafoorumi, jotka tekevät tiivistä yhteistyötä kunnan sivistyspalvelujen kanssa. Myös muut kunnan toimialat tekevät yhteistyötä paikallisten yhdistys- ja järjestötoimijoiden sekä yritysten kanssa monipuolisten palvelujen tarjoamiseksi maahanmuuttaja-asiakkaille.

Palvelu/ toimenpide:	Työnhakijoiden palvelut tuottava taho:	Muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut tuottava taho:
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Turun työllisyysalue/ Paimion toimipiste/ kotoutumispalveluista vastaava virkailija, tarvittaessa yhteistyössä kunnan maahanmuuttokoordinaattorin kanssa	Kunnan kotoutumispalveluista vastaava virkailija, eli maahanmuuttokoordinaattori, tarvittaessa yhteistyössä kotoutumispalveluista vastaavan työllisyysvirkailijan kanssa
Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Kotoutumispalveluista vastaava työllisyysvirkailija, kunnan maahanmuuttokoordinaattori sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialue	Kunnan maahanmuuttokoordinaattori, Varsinais-Suomen hyvinvointialue sekä tarvittaessa kotoutumispalveluista vastaava työllisyysvirkailija
Kotoutumissuunnitelma	Turun työllisyysalue/ Paimion toimipiste/ kotoutumispalveluista vastaava virkailija, tarvittaessa yhteistyössä kunnan maahanmuuttokoordinaattorin kanssa	Kunnan maahanmuuttokoordinaattori, tarvittaessa yhteistyössä kotoutumispalveluista vastaavan työllisyysvirkailijan kanssa
Monialainen kotoutumissuunnitelma	Kotoutumispalveluista vastaava työllisyysvirkailija, kunnan maahanmuuttokoordinaattori sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialue	Kunnan maahanmuuttokoordinaattori, Varsinais-Suomen hyvinvointialue sekä tarvittaessa kotoutumispalveluista vastaava työllisyysvirkailija
Monikielinen yhteiskuntaorientaatio	Turun työllisyysalue	Kunta itsenäisesti tai yhteistyössä Turun työllisyysalueen tai lähikuntien kanssa
Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta	Turun työllisyysalue/ Paimion toimipiste sekä kunnan maahanmuuttopalvelut	Kunnan maahanmuuttopalvelut
Kunnan kotoutumisohjelman seuranta ja päivittäminen	Turun työllisyysalue	Kunnan maahanmuuttajapalvelut/ maahanmuuttokoordinaattori